

Meer dan de helft van de 360 soorten wilde bijen dreigen te verdwijnen. Ruim 55% van deze soorten staan op de rode lijst van het International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) van 2018. Deze lijst geeft de diersoorten weer met de meeste kans tot uitsterven. Bestuiving door bijen is erg belangrijk. De bij is namelijk verantwoordelijk voor de bestuiving van meer dan 75% van onze voedselgewassen, vooral groenten en fruit, en voor meer dan 85% van de wilde planten in de natuur. Zonder bijen is deze wisselwerking onmogelijk en verdwijnt de rijke biodiversiteit die wij in Nederland kennen mogelijk. De directe wereldwijde toegevoegde waarde van bestuiving door bijen is 9,5% van de agrarische voedselproductie, wat zich uitdrukt in 153 miljard euro.¹

De Nationale Bijenstrategie: een eerste stap, helaas nog zonder aantoonbaar resultaat

In 2018 presenteerde toenmalig minister van LNV, Carola Schouten, de "Nationale Bijenstrategie. Bed & Breakfast for Bees". Het doel van deze strategie is om een geschikte leefomgeving met voldoende voedsel en nestgelegenheid voor bijen en andere bestuivers te creëren. Daarnaast is het doel van de Nationale Bijenstrategie om in 2030 weer populaties van bijen en andere bestuivers hebben, die stabiel zijn en/of zich positief ontwikkelen. Deze doelstelling is volgens ons ondermaats aangezien de dreigende bijensterfte op dit moment zeer serieus genomen moet worden. In de recente Verzamelbrief Natuur van 14 oktober jl. wordt deze strategie weer aangehaald en wordt er gesproken over een onderzoek naar honingbijen en wilde bijen. Uit dit onderzoek komt naar voren dat interactie tussen de bijensoorten kan opspelen op het moment dat er te weinig voedsel beschikbaar is. Wij zijn, desalniettemin, erg verheugd dat er weer aandacht is voor de bestaansbetekenis van de bijen.

Tegelijkertijd zien wij ook dat de bijenstrategie inmiddels alweer vier jaar oud is én dat de populatiegrootte van de wilde bij nog steeds elk jaar afneemt. Minister Van der Wal spreekt in de Verzamelbrief Natuur uit dat ze bij het vormgeven van de transitie van de landbouw en de ruimtelijke inrichting van Nederland wil bijdragen aan de draagkracht van het landschap voor bestuivers.

Wij omarmen de ambitie van de minister en doen via deze weg graag twee voorstellen om hier concreet invulling aan te geven:

- **Roep de minister op tot meer urgentie voor de wilde bij**

Ten eerste is meer urgentie in de Bijenstrategie voor de wilde bij essentieel. In de Verzamelbrief Natuur gaat het over het plaatsen van bijenkasten en het geven van een positieve impuls aan de Nederlandse imkerij. Helaas helpen deze voornemens niet om de sterfte van de wilde bij terug te dringen. De minister erkent terecht dat de beperkte beschikbaarheid van stuifmeel en nectar voedselrivaliteit veroorzaakt tussen alle soorten bestuivende insecten. Dit leidt tot rivaliteit tussen honingbijen en wilde bestuivers, zoals wilde bijen en zweefvliegen. De honingbij wordt immers in grote volken gehouden en verzorgd door imkers, waardoor ze een 'oneerlijke' uitgangspositie hebben ten opzichte van andere wilde bestuivers. Wij roepen op om meer aandacht te vestigen op de wilde bij en deze populatie te stimuleren door meer bloemstroken aan te leggen en biologische bloemen te gebruiken, zodat er ook genoeg voedsel is voor de wilde bij om in leven te blijven.

- **Plaats de bedreigde wilde bijensoorten op de lijst van beschermde soorten**

Ten tweede is het voor een impactvolle bijenstrategie noodzakelijk dat de bedreigde wilde bij op de lijst met beschermde soorten wordt geplaatst. Op dit moment staan wilde bijensoorten wel op de lijst met bedreigde, maar niet op die van beschermde soorten. In tegenstelling tot alle andere groepen planten en dieren, zoals vlinders en libellen, hebben bijen geen beschermde status in het kader van de Wet natuurbescherming. Met een beschermde status als handvat kunnen gemeenten en provincies de populatie van bijen beter monitoren en vervolgens (meer) acties en maatregelen nemen om alternatieve nestel- en voedselplekken voor de bij te zoeken.

Over de Bijenstichting en het Bijen Educatiecentrum

De Bijenstichting is in 2009 opgericht vanuit onze passie voor het behoud van de wilde bij en daarmee biodiversiteit en voedselvoorziening. Ons werk is nodig omdat de bij bedreigd is, maar niet op de lijst van beschermde diersoorten staan. Zonder bescherming zullen veel bijensoorten de komende jaren uitsterven en daarmee worden onze biodiversiteit en voedselvoorziening bedreigd. Wij willen deze uitdagingen oplossen door de belangen van de wilde bij te behartigen en overheidsbeleid op landelijk en lokaal niveau te beïnvloeden. Dit doen we vanuit onze organisaties 'de Bijenstichting' en 'de Bijenstichting Educatie & Advies'. Op die manier zetten we ons onder andere in voor het creëren van bewustzijn, verbieden van bestrijdingsmiddelen met behulp van juridische procedures, organiseren van petitie, stimuleren van initiatieven om de voedselvoorziening voor bijen te verbeteren en geven van voorlichting over wilde bijen.

¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921800908002942>